डॉ. ज्योतिष मित्र मिलिंद (पुणे)

ज्योतिष अभ्यास, मार्गदर्शन आणि समुपदेशन

संपर्क : ७०५८११५९४७ वेब : www.jyotishmitramilind.in

ग्रह विचार : बुध (Mercury)

लिंग, तत्व, स्वभाव व गुण	नपुंसक ग्रह, पृथ्वी तत्व, मिश्र स्वभाव, रजो गुण
वर्ण व रत्न	हिरवा वर्ण, पाचू रत्न
मित्र, सम, शत्रू ग्रह	मित्र ग्रह : रवी, शुक्र, राहू सम ग्रह : मंगळ, गुरु, शनी, शत्रू ग्रह : चंद्र
ग्रंहाच्या जाती	शुद्र
अधिपत्य	बुध्दी, विचार शक्ती, शिक्षण, बाणी, वाक्चातुर्य, लेखन, द्विस्वभाव, बदल प्रवृत्ती, संशोधन, संवेदना, वहन, श्रवण, आवाज, आकलन शक्ती, हिरवा रंग, उत्तर दिशा, बातम्या.
उच्च, नीच व मुल त्रिकोण राशी	उच्च राशी कन्या, नीच राशी मीन, मुल त्रिकोण राशी – कन्या
शरीराचे भाग	कान, श्रवणेंद्रिये, मज्जातंतू, खांदे, श्वसनसंस्था
रोग	श्वसन संस्था, अपचन, मज्जासंस्था इ. संबंधी बहिरेपणा. मुकेपणा, स्मृतीभ्रंश.
गुणतत्व :	बडबड्या, उत्तम आकलन शक्ती, संशोधक प्रवृत्ति, स्वतःचे मत नसलेला, नेहमी

	बदलाची इच्छा, एकच वेळी अनेक कार्यात मग्न, धरसोड वृत्ती, वाचन-लेखन प्रवृत्ती, बालीश
व्यवसाय :	दलाली, शिक्षक, प्रोफेसर, वकील, सल्लगार, मध्यस्त, कर वसुली, लेखक, पत्रकार, बातमीदार, कॅशिंअर, संपादक, ज्योतिषी, अकाऊंटंट, कॉपी रायटर, दूभाषी, छोट्या प्रवासी संस्था, गणिती, इंजीनियर, जाहिरात कंपनी, जनसंपर्क अधिकारी, पोस्ट-टेलीफोन, दळणवळण खाते.
निर्मिती :	ग्रंथ, स्टेशनरी, पेन, पेन्सिल, लेखन साहित्य, खेळणी, नॉव्हेल्टीज, छपाई साहित्य, वृत्तपत्र, टेलीफोन, संगणक, रेडिओ, टी.व्ही., जाहीराती, टेलीफोन, श्रवणयंत्रे.
स्थळे :	शाळा, कॉलेज, लेक्चर हॉल, सभास्थाने, रेडिओ, टी. व्ही. केंद्र, बस डेपो, टर्मीनस, जंक्शन, टेलीफोन, टेलीफोन केंद्र, पोस्ट- तार ऑफिस, स्टेशनरी दुकान, घरातील खिडकी, रेडिओ, टी.व्ही., टेलीफोन शेल्फ, ग्रंथालय, पुस्तकांचे कपाट, पत्र पेटी, रायटींग पेंड.
प्राणी, पक्षी व वनचर :	छोटे पक्षी, गाणारे पक्षी, ताजी वनस्पती, द्विदल धान्ये
बुध जातक विशेषता	बुध विभिन्न प्रकृतिचा परिवर्तन, शील, अस्थिर, स्त्री स्वभाव, नपुंसक, व द्विस्वभाव ग्रह आहे, ज्या प्रकारे संदेश वाहकास दुस-या चे आदेशाचे पालन करावे लागते व त्याचे कडून कार्य करावे लागते. अश्या प्रकारे बुधाची स्वतंत्र रूपाने कार्य करणार नाही, उलट ज्या ग्रहामध्ये तो जोडीस स्थित आहे ज्या मध्ये दृष्ट आहे त्याचे अनुसार तसाच स्वभाव प्रदर्शित करतो, हा परिवर्तनशील ग्रह म्हटला जातो. कारण तो ज्या व्यक्तिचा कुंडली मध्ये शुभ ग्रहांनी युक्त असेल अथवा शुम दृष्ट असेल तर तो शुभ ग्रह सिद्ध होईल जेव्हा की तो वाईट ग्रहाशी संबंधित असेल तर तो वाईट ग्रह होईल. मिथुन व कन्या राशिचा स्वामी बुध हा कन्यामध्ये उच्चचा असतो व मीन मध्ये पुष्कळ नीचचा व निर्बल असतो. शुक्र व शनि त्याचे मित्र आहेत. सूर्य, चन्द्र, मंगळ व गुरू त्याचे शत्रु आहेत.

बुध एखाद्या व्यक्तिमध्ये निहीत मानसिक शक्तिला दर्शवितो. कारण तो जातकाची समज व प्रभावास दर्शवितो. बुद्धीमान ग्रह असल्यामुळे बुध जातक पुष्कळ बुद्धिमान,चतुर व विश्लेषणवादी होतात, तो विषयास चटकन समजून घेईल. तो जातकास धारण शक्ती व पुनः उत्पादन शक्ति देतो. बुध शुभ दृष्टि युक्त असेल तर तो जातक चतुर राजनीतिज्ञ, बुद्धिमान, ज्ञान व विवेक युक्त तर्कवाला असू शकतो, तो जातकाचे रहस्यपूर्ण व ज्ञानाचे अन्वेशक तीव्र बुदिमान, गुरुविना ज्ञान प्राप्त करून घेण्याची क्षमता व प्रत्येक विज्ञाना मध्ये निपुण होण्याची महत्वाकांक्षा दाखवतो. तो रहस्यमय विज्ञानाचा दाता होण्याची लालसा प्रदान करतो. सर्वात मोठा दोष हाच आहे की कोणत्याही योजने मध्ये पूर्ण होऊन देण्याकरिता पर्याप्त दृढ राहू देत नाही म्हणून बुध जातकास आपली दृढ इच्छाचा प्रयोग व एखाद्या कामाचे अनुकरण तोपर्यंत करेल, जो पर्यन्त त्याचे लक्ष अन्य गोष्टी कडे जात नाही. परिणाम स्वरूप कोणतेही कार्य पूर्ण होऊ शकणार नाही जो पर्यन्त कि तो धैर्य व दृढतापूर्वक कार्य करणार नाही. चंचलता व विभिन्नता बुधाची विशेषता आहे.

बुध जेव्हा अन्य ग्रहाने पीडित असतो तेव्हा तो व्यक्ति पागल (वेडा) होतो. तो चतुर, शहाणा व शरारती, गुप्त नाव, आवेदन-पत्र लेखक, त्याची बोलणे व लिहिणे दोन्ही त्या लोकाच्या विपरित होईल, ज्यांना तो पसन्त करीत नाही, तो एक फार मोठा जुगारी, वाईटामध्ये वाईट, असत्यवादी, घमंडी, दिखावटी व्यक्ति व स्वतःची अत्यन्त प्रशंसा करणारा या मुला' प्रमाणे वकलाहीन गोष्टी करणारा वाचाळ असतो, असा पीडित बुधवाला जातक धोकेबाज असेल या नेहमी किस्से, कहाण्या व खोट्या गप्पा मारणारा असेल,

तो नेहमी हे विसरून जाईल की पहिले त्याने काय सागितले होते. मग तो त्या स्थानाकरिता या एखाया विचारधारा करिताच फक्त जोर देणार हट्टी होणार नाही. तो जेव्हा एखादे पार्टी बरोबर राहण्यामध्ये आपला फायदा पाहिल तो तिकडेच राहिल व नन्तर त्याच दिवशी विरोधी होऊन दुस-यांचा पक्ष घेईल. तो असा बहाना करेल की सर्व काही त्यास माहित आहे पण वास्तवमध्ये तो ख-या ज्ञानामध्ये शून्य असेल. तो कायदेबाज व्यक्ति असेल, दोषयुक्त, विकेन्द्रीत, विद्वानहीन, चंचल व गप्पा मारणारा होईल, पुष्कळ घाई करणारा असून तो आपल्या स्वत:स दुःखी करून घेईल. विसरण्याचा स्वभावामुळे तो अनेक चुका करैल, तो अत्यन्त लहरी मनुष्य असेल.

	बुध बलवान व शुभ दृष्टि युक्त असेल तर तो जातक चंचल, गणना करण्यामध्ये हुशार, इंजीनियर, अकाउंटन्ट, पत्र व्यवहार ई. मध्ये दक्ष असतो. तो विभिन्नतामध्ये आनंद प्राप्त करतो, त्याचे मध्ये सूक्ष्म अंतर्ज्ञान व योग्यता असते, परन्तु तो महान सफलता प्राप्ति करिता तो आपली धारणाचे परिवर्तन करतो. जर तो एखाद्या गोष्टीकडे गंभीरतेने पाहील तर तो व योग्य पणे कार्य करेल व आपल्या कार्यामध्ये सफलता प्राप्त करेल. बुध जातक फार लवकर बदलले जाऊ शकतात, ते एका निश्चयावर कायम राहत नाही. बुध वाचाळ ग्रह आहे म्हणून बुध जातक चांगले व्यापारी, बीमा एजंट, सूचना अधिकारी, प्रचारक, भाषण दक्ष, जोराने बोलणारे, व्याख्याने देणारे, गणिती व अनेक भाषा शिकण्याची क्षमता ठेवणारा असतो (भाषा बुधाचे अन्य संबंधावर निर्भर करते). जर एखादे जातकाचे कुंडली मध्ये बुध पीडित असेल तर सामान्य पणे जातकाची शनि ची दशा मध्ये काही त्रुटी करेल व तो बुधाच्या दशे मध्ये जनतेमध्ये चर्चेचा विषय बनेल. कारण बुध हिरव्या रंगाचा योतक आहे, म्हणून बुधाच्या दशेमध्ये अधिकांश हिरवा रंग पसंत करेल. बुध उत्तर दिशा इंगित करतो, म्हणून बुधाच्या दशेमध्ये बुध उत्तर दिशा कडे जातो. जर बुध शुभ ग्रह असेल तर उत्तरेस त्याचा माग्योदय होईल. जर बुध पापग्रह असेल तर उत्तरे कड़े जाऊन पीडित होतो. बुधाचा अंक 5 जाहे. म्हणून बुधाची दशा मध्ये तो जर कारचा मालक होईल तर त्याचा नंबर ही अंकशास्त्र प्रणाली मध्ये 5 असेल जर निवास स्थानामध्ये परिवर्तन करेल तर तो असे घर पाहील ज्याचा अंकित क्रमांक 5 असेल (14, 23, 32, 41, 50). अश्या प्रकारे कार्य करेल शुभ फल या अशुभ फल बुधा वर पडणा-या शुभ, अशुम दृष्टिवर निर्भर करते जो बुध प्राप्त करतो बुध शिक्षण व काका करिता प्रमुख कारक ग्रह आहे.

ज्योतिष मित्र मिलिंद

संकलक : ज्योतिष मित्र मिलिंद (7058115947)